
¹ Karolina Uziel,

² Iryna

Pohranychna

e-mail: karolina-sylvia.uziel.marrp.2024@lpnu.ua

ORCID: 0009-0001-6378-4004

e-mail: iryna.i.pohranychna@lpnu.ua

ORCID: 0000-0002-4164-6110

¹ Кароліна Узіель,

² Ірина

Погранична

УДК 727

ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЇ ПАЛАЦОВО-ПАРКОВОГО КОМПЛЕКСУ ФРЕДРІВ – ШЕПТИЦЬКИХ У СЕЛІ ВИШНЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

HISTORICAL AND ARCHITECTURAL DEVELOPMENT OF THE TERRITORY OF THE FREDRI – SHEPTYTSKY PALACE AND PARK COMPLEX IN THE VILLAGE OF VYSHNIA, LVIV REGION

Keywords: historical development of the territory, architectural and planning analysis, palace, palace and park complex, XIX century, cultural heritage, conservation work.

Ключові слова: історичний розвиток території, архітектурно-планувальний аналіз, палац, палацово-парковий комплекс, XIX століття, культурна спадщина, реставраційні роботи.

¹ 5th year student of the Department of Architecture and Conservation, Lviv Polytechnic National University, Lviv

² Ph. D. in Architecture, associate professor Department of Architecture and Conservation, Lviv Polytechnic National University, Lviv

¹ Студентка п'ятого курсу кафедри архітектури та реставрації, Національний університет

“Львівська політехніка”, Львів

² Канд. арх., доцент кафедри архітектури та реставрації, Національний університет

“Львівська політехніка”, Львів

<https://doi.org/10.23939/sa2025.01.101>

Анотація

The article deals with the historical and architectural development of the territory of the Fredriv-Sheptytsky Palace and Park Complex in the village of Vyshnia, Lviv region. The palace is a bright example of the interaction between the European architectural tradition of the nineteenth century and the local specifics of Galicia. The layout of the palace's territory demonstrates a clear division into representative, park, and housekeeping zones. The main axis of the composition is the central alley leading from the main entrance to the palace. This alley serves as a visual axis that emphasizes the symmetry of the entire complex.

The park area combined features of regular and landscape styles. Initially, the park had clear geometric outlines with symmetrical alleys, ponds, and flower arrangements, but at the end of the 19th century, after the estate was transferred to the Sheptytsky family, it was partially transformed into a landscape park. The new paths were laid asymmetrically, taking into account the natural relief and greenery, which created the illusion of a natural environment. The on-site ponds, created in the form of decorative lakes, performed both utilitarian and aesthetic functions. Their location is harmoniously integrated into the overall composition of the park, emphasizing the smooth transition between the architectural ensemble and the natural environment.

The purpose of the study: to analyze the stages of historical and architectural development of the palace and park complex and the current state of the territory's use.

Methodology. The article uses general scientific and special scientific methods of historical, architectural, and comparative analysis based on the research described in the analyzed scientific articles relevant to the topic.

Practical significance. The current state of the palace was analyzed, the main architectural and planning features were identified, and the condition of decorative architectural and structural elements was determined. These studies can be used in the development of a comprehensive conservation project.

Анотація

У статті розглянуто історико-архітектурний розвиток території палацово-паркового комплексу Фредрів – Шептицьких у селі Вишня Львівської області. Палац є яскравим прикладом взаємодії європейської архітектурної традиції XIX ст. та місцевих особливостей Галичини. Розпланування території палацу демонструє чіткий поділ на репрезентативну, паркову та господарську зони. Основною віссю композиції є центральна алея, яка веде від головного в'їзду до палацу. Ця алея виконує роль візуальної осі, що підкреслює симетричність усього комплексу.

Паркова зона поєднувала риси регулярного та пейзажного стилів. Спочатку парк мав чіткі геометричні обриси із симетричними алеями, ставками та квітковими композиціями, але наприкінці XIX ст., коли маєток став власністю родини Шептицьких, його частково перетворили на пейзажний. Нові доріжки прокладали асиметрично, з урахуванням природного рельєфу та зелених насаджень, що створювало ілюзію природного середовища. Водойми на території, створені у формі декоративних ставків, виконували як утилітарну, так і естетичну функцію. Їх розташування гармонійно інтегроване в загальну композицію парку, підкреслюючи плавність переходу між архітектурним ансамблем і природним середовищем.

Мета дослідження: проаналізувати етапи історико-архітектурного розвитку палацово-паркового комплексу та сучасний стан використання території.

Методологія. У статті використано загальнонаукові та спеціальні наукові методи історико-архітектурного та порівняльного аналізу, які спираються на дослідження, описані в проаналізованих наукових статтях відповідної проблематики.

Практична значущість. Проаналізовано сучасний стан палацу, визначено основні архітектурно-планувальні риси та стан декоративних архітектурно-конструктивних елементів. Результатами дослідження можна скористатися під час розроблення комплексного проекту реставрації об'єкта.

Постановка проблеми

Палац Фредрів – Шептицьких, розташований у селі Вишня Львівської області, – видатний приклад неоренесансної архітектури XIX ст. Сьогодні палацова будівля у задовільному стані завдяки тому, що її використовує для своїх потреб Вишнянський коледж Львівського національного аграрного університету. Фасад будівлі зберіг основні риси неоренесансної архітектури, однак на елементах оздоблення, таких як декоративні карнизи та пілястри, помітні сліди зношення й вони потребують реставрації.

У XVIII ст. навколо резиденції було створено парк площею 12 гектарів, який уже частково втратив початкову планувальну структуру. Основні алеї заросли або зникли, однак збереглися деякі вікові дерева (дуби, липи, каштани), які є важливими елементами історичного ландшафту. Територія ставів, які колись були декоративними, нині занедбана і заросла чагарниками.

Господарські споруди, які з'явилися в радянський період, порушили історичну цілісність комплексу, але вони функціонують як допоміжні будівлі для навчального закладу. Оточення пам'ятки залишається здебільшого сільським, із малоповерховою забудовою. Це сприяє збереженню автентичної атмосфери комплексу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Вагомий внесок у дослідження палацово-паркових комплексів на території Західної України зробив польський дослідник Роман Афтаназі своєю 11-томною роботою “Історія резиденцій на давніх окраїнах Речі Посполитої” (Roman Aftanazy, 1994). Також палацову архітектуру, але в різних частинах України досліджували О. Л. Михайлишин (2010), Н. С. Соснова (2005), Л. С. Шевченко (2009), В. Я. Маланюк (2007), О. І. Хороша, В. В. Смоляк (2017). Науковці вивчали палацово-паркове та садибне будівництво на Волині, Галичині, Київщині та Полтавщині. Аналіз їхніх праць дав можливість провести певні паралелі з відповідними процесами, що відбувались на Львівщині.

Проектні пропозиції з ревіталізації та пристосування до сучасних потреб палацу Фредрів – Шептицьких у с. Вишня Самбірського району Львівської області наведено в роботах М. В. Бобко (2023) та А. Б. Мавдрик (2024). Проекти розроблено для вирішення комплексу завдань, що виникають через проблему занедбаності та некоректного використання палацу.

Мета статті

Метою статті є дослідження та аналіз історико-архітектурного розвитку палацово-паркового комплексу Фредрів – Шептицьких у селі Вишня Львівської області, визначення архітектурно-планувальних, стилістичних та функціональних характеристик об'єкта.

Виклад основного матеріалу

Палац Фредрів – Шептицьких у селі Вишня – яскравий приклад європейської архітектурної традиції XIX ст. на території Галичини. Мурований двоповерховий палац, зведений з цегли, був закінчений у 1835 р., що підтверджує напис на його лівому крилі.

Палац Фредра істотно відрізняється від типових садиб Галичини. Історики мистецтв довго сперечалися щодо його прототипів, але всі версії відкидала онучка драматурга Марія Шембекова. За її версією, проєкт садиби ґрунтувався на малюнку будинку, який Александер Фредро випадково побачив у якомусь англійському журналі.

Архітектурний проєкт палацу виконав Кароль Віттман – відомий архітектор, який спеціалізувався на аристократичних резиденціях у стилі неоренесансу. Цей стиль, популярний у Європі XIX ст., вирізнявся використанням симетрії, монументальності форм і стриманих декоративних елементів. Палац у Вишні має компакту прямокутну форму з чіткою осьюовою симетрією. Фасад будівлі прикрашений класичними пілястрами, карнизами, фронтонами та великими вікнами, що надають споруді витонченості й елегантності. Вхідна група акцентована центральним портиком, який підкреслює урочистість і значущість будівлі.

Особливу увагу привертало внутрішнє оздоблення палацу. В 1895–1898 рр. інтер'єр декорував відомий тогочасний різьбяр – львів'янин Петро-Віталіс Гарасимович. Інтер'єри були також прикрашені розкішними дерев'яними елементами, що створив майстер Стефан Яворський, який спеціалізувався на різьбленні по дереву. Його роботи, зокрема двері, панелі та декоративні стелі, відзначалися багатством орнаментів і точністю виконання. Скульптурне оздоблення фасадів виконав Адам Кучма – львівський майстер, який використав мотиви, характерні для ренесансної пластики. Інтер'єри прикрашали також розписи Юзефа Ольпінського, художника, який працював у стилі пізнього класицизму, гармонійно поєднуючи декоративність і стриманість колористики.

Найгарніші покої (їдальня і великий салон) були розташовані на першому поверсі, а на другому – бібліотека. В одній із кімнат містився камін, який спроектував Христіан Пйотр Айгнер – його перевезли із іншої садиби. Між вікнами в салоні стояли ампірні комоди, навпроти – видовжений стіл, величезна канапа, дещо старомодні крісла й стільці, а також маленька софа біля каміна. Із салону можна було потрапити до кабінету із намальованими на стінах сценами з китайського життя. В їдальні стояли різьблені дубові меблі: буфет, стіл, що розкладався, оббиті шкірою крісла з високими підлокітниками.

Близько 1880 р., уже після смерті Фредра, на стінах їдальні розвісили цикл акварелей Юліуша Коссака, які зображали найвидатніших представників роду.

У кімнаті самого драматурга стояло велике ампірне ліжко на лев'ячих лапах із мідними обручами, а навколо – шість бібліотечних шаф. Частину стін кімнати прикрашали італійські щити, які драматург привіз із Рима та Флоренції у 1824 р. Біля самого ліжка стояла велика дубова скриня, оббита залізом, невеликий стіл і пофарбоване чорним бюро-пульпіт. Між вікнами стояв величезний стіл, укритий зеленим сукном, і велике крісло, оббите червоним сап'яном.

Мистецьку колекцію, яка збільшувалась протягом XIX ст., поділили онуки драматурга. Частина збірки опинилася в Прилбичах, маєтку Шептицьких, а частина – у Сем'яничах, у Шембеків. Ті предмети, які залишились у вишенському палаці, зокрема бібліотека із десяти тисяч томів, були знищені в Першу світову війну. Речі, які потрапили до інших маєтків, – уже в Другу.

Територія навколо палацу була спланована як регулярний парк із симетричними алеями, декоративними ставками та квітковими клумбами. Парк не лише слугував декоративною частиною ансамблю, а й підкреслював домінантність палацу.

Після Александра Фредра Вишню успадкував його син Ян Александер (1829–1891), а потім онук – Андрій Максиміліан Фредро (1859–1898), який теж був літератором. Дітей не мав. Його вдова, Феліція зі Щепанських, одружилася вдруге із доктором Александром Скарбкою, а Вишню продала в 1919 р. Малопольському сільськогосподарському товариству. Цим фактом нащадки письменника дуже обурювалися.

У кінці XIX ст., після передавання маєтку родині Шептицьких, завдяки шлюбу Софії Фредро, дочки Александра Фредра, з Іваном Кантієм Шептицьким, парк частково перетворили на пейзажний. Зміна стилю відповідала новим тенденціям у ландшафтній архітектурі, які передбачали імітацію природного середовища з асиметричними доріжками, альтанками та скульптурними композиціями. Природні водойми, розташовані каскадом, стали важливим елементом парку, забезпечуючи не лише декоративний ефект, а й мікроклімат території.

Маєток у Вишні став не лише приватною резиденцією, але й осередком культурного життя. Александр Фредро приймав у палаці видатних тогочасних діячів культури й політики, що сприяло зміцненню його репутації як культурного центру регіону.

У цьому палаці також народився та провів своє дитинство Андрей Шептицький – майбутній митрополит Української греко-католицької церкви. Це місце стало фундаментом для його духовного формування та сприяло глибокому розумінню значення культури й спадщини.

У XX ст. палац зазнав істотних змін. Після націоналізації в радянський період будівлю переобладнали для освітніх потреб, що дало змогу зберегти її функціональність, але призвело до часткової втрати автентичності. Господарські споруди та допоміжні будівлі, зведені на території,

змінити вигляд парку. Кадастрові плани середини ХХ ст. свідчать про зменшення території маєтку, зникнення деяких ставків і трансформацію паркових зон.

Утім, поки в стінах палацу до початку ХХІ ст. містився корпус сільськогосподарського технікуму, за спорудою все ж наглядали, її іноді ремонтували. А сьогодні... Садибу готували до реставрації, від 6 до 16 вересня 2009 року 11 польських архітекторів виконали обмірювання палацу, але далі справа не пішла. Були плани облаштувати кімнати-музей драматурга, але все обмежалося меморіальною дошкою, яку встановили у 2010 р.

Місцеві жителі називають палац “Фредро”.

Усередині досі є розкішні стелі з ліпниною, старовинні сходи та п’єци, а ще плакати про те, як вчасно й правильно діагностувати хвороби великої рогатої худоби. Дивний мікс.

Біля головного корпусу стоїть інший – скромніший, менш помпезний. Романтична башта вінчає флігель – а це саме він. Нижче від тераси головного корпусу вгадується озеро, яке так тішило дітей з родини Фредрів, але воно уже майже заросло ряскою, тож естетизмом не вразить навіть місцевих жаб.

Сьогодні Палац Фредрів – Шептицьких є пам’яткою місцевого значення, але його історична та культурна цінність значно перевищують регіональні межі. Архітектурний стиль, зв’язок із родинами Фредрів і Шептицьких, участь видатних митців у створенні цього ансамблю роблять палац унікальним об’єктом. Його реставрація та популяризація могли б перетворити палац на важливий туристичний і культурний центр, що об’єднує архітектурну, історичну та природну спадщину регіону.

Основні етапи розвитку планування й історичного формування міської структури території та найближчого оточення пам’ятки

Основні етапи розвитку планування та історичного формування території Палацу Фредрів – Шептицьких і найближчого оточення можна простежити через багатовікову історію, яка поєднує трансформацію земель, архітектурний розвиток і соціально-культурні зміни.

Ранній період (XV–XVIII ст.)

На території, де нині розташований палац, у XV ст. була невелика шляхетська садиба, що слугувала оборонним і господарським центром. Оточення складалося із сільськогосподарських земель, невеликих лісових масивів та дерев’яних споруд. Село Вишня, раніше відоме як Бенькова Вишня, було маєтком шляхетської родини та виконувало адміністративну роль для прилеглих територій. Забудова була невеликою, але компактною, із зосередженням навколо шляхетського маєтку.

Період побудови палацу (1835–1860 рр.)

У 1835 р. Александр Фредро започаткував будівництво палацу, який став основним архітектурним акцентом території. На цьому етапі був закладений регулярний парк, який містив чітко симетричні алеї, клумби та ставки. Палац і парк формували єдиний ансамбль із виразною центральною композицією. Основною метою цього періоду було створення елегантного родового маєтку, що відповідав естетичним і соціальним стандартам шляхетства того часу.

Трансформація палацово-паркового комплексу в кінці ХІХ ст.

Після переходу маєтку у власність родини Шептицьких палац і парк були істотно розширені. Регулярний парк трансформувався у пейзажний, із додаванням нових елементів, таких як альтанки, скульптури та асиметричні доріжки. Основна алея, що вела до палацу, зберегла симетричну структуру, але інші частини парку були адаптовані до природного рельєфу місцевості. Цей період характеризується гармонійним поєднанням архітектурного ансамблю та природного ландшафту, який відповідав популярним у Європі тенденціям ландшафтного дизайну.

Радянський період (XX ст.)

Після Другої світової війни палац і територія були націоналізовані. Палац переобладнали для освітніх цілей, що забезпечило його функціонування, але призвело до змін у планувальній структурі території. Частину парку перетворили на господарські зони, а ставки, важливі декоративні елементи, були занедбані. Архітектурний вигляд палацу зберігся, але його первісний інтер’єр зазнав істотних втрат.

Рис. 1. Головний фасад палацу в першій половині XX ст. (Аftаназу, 1994)

Рис. 2. Парковий фасад палацу в першій половині XX ст.

Рис. 3. Інтер'єр їдальні (XX ст.)

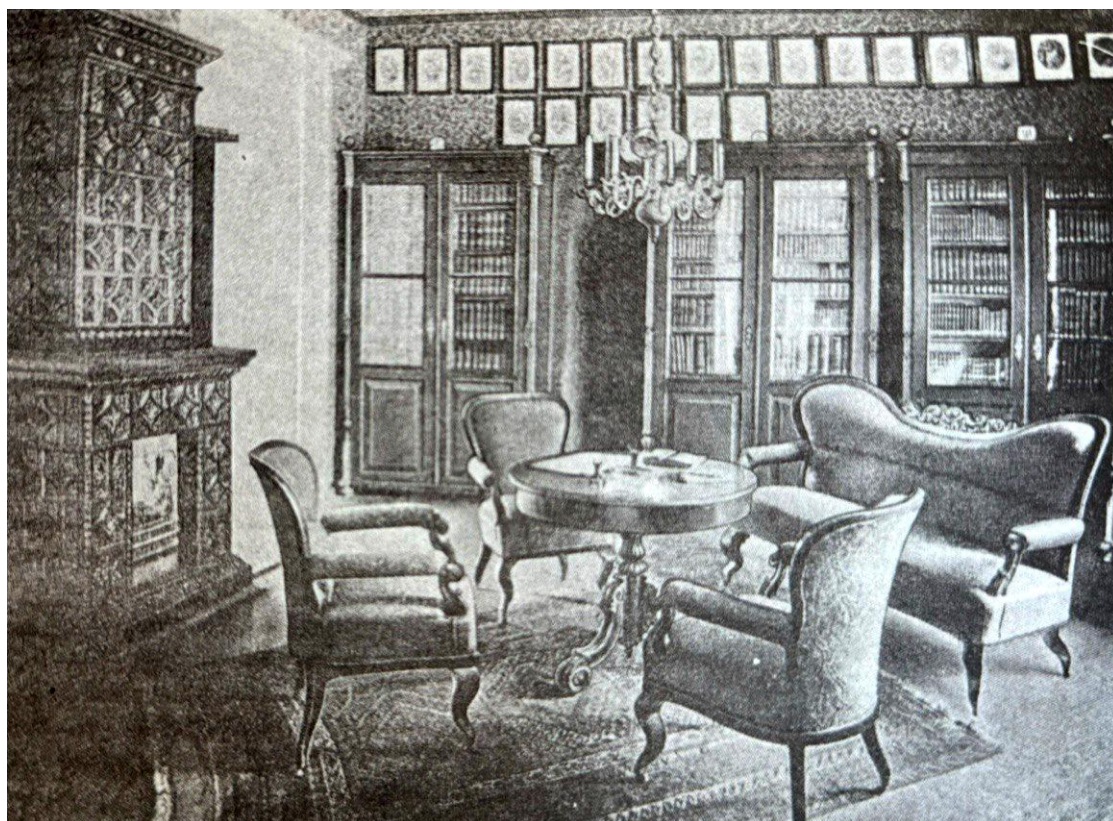

Рис. 4. Інтер'єр бібліотеки (XX ст.)

Сучасний стан (XXI ст.)

Сьогодні територія палацу зберегла основні риси історичної структури, хоча багато елементів втрачені або занедбані. Палац залишається центральною домінантою, але парк потребує значної реконструкції. Головна алея, залишки ставків і деякі вікові дерева все ще є важливими компонентами ландшафтного ансамблю. Оточення пам'ятки здебільшого зберегло сільський вигляд, що створює автентичну атмосферу.

Рис. 5. Сучасний стан палацу (фото К. Узіель, 2024 р.)

*Рис. 6. Сучасний стан будівель палацово-паркового комплексу
(фото К. Узіель, 2024 р.)*

Археологічні дослідження 2011 р.

Невеликі археологічні роботи у вересні 2011 р. здійснювала польсько-українська експедиція під керівництвом доктора Чеслава Гадамека із польської сторони та доктора Юрія Плеханова з української сторони.

Були досліджені стіни фундаментів південного крила палацу, залишки XVIII ст., які, ймовірно, належали попередньому мастку. Виявлено підвальні приміщення, частина із них добре збереглися.

Під час досліджень з'ясували, що стіни основної частини палацу були збудовані на підвалах південного аванкорпусу, які вже існували. Однак нині неможливо однозначно стверджувати, чи ці підвали належали попередній садибі родини Семеньських XVIII ст., хоча це дуже ймовірно.

Додатково обстежено два райони Бенькової Вишні, які місцеві жителі називають “Замчище” (укріплення) та “Башта” (замкова вежа). Результатом цих досліджень стало виявлення залишків двох укріплених об'єктів, серед яких, ймовірно, було городище типу “motte-and-bailey” (можливо, з періоду пізнього Середньовіччя).

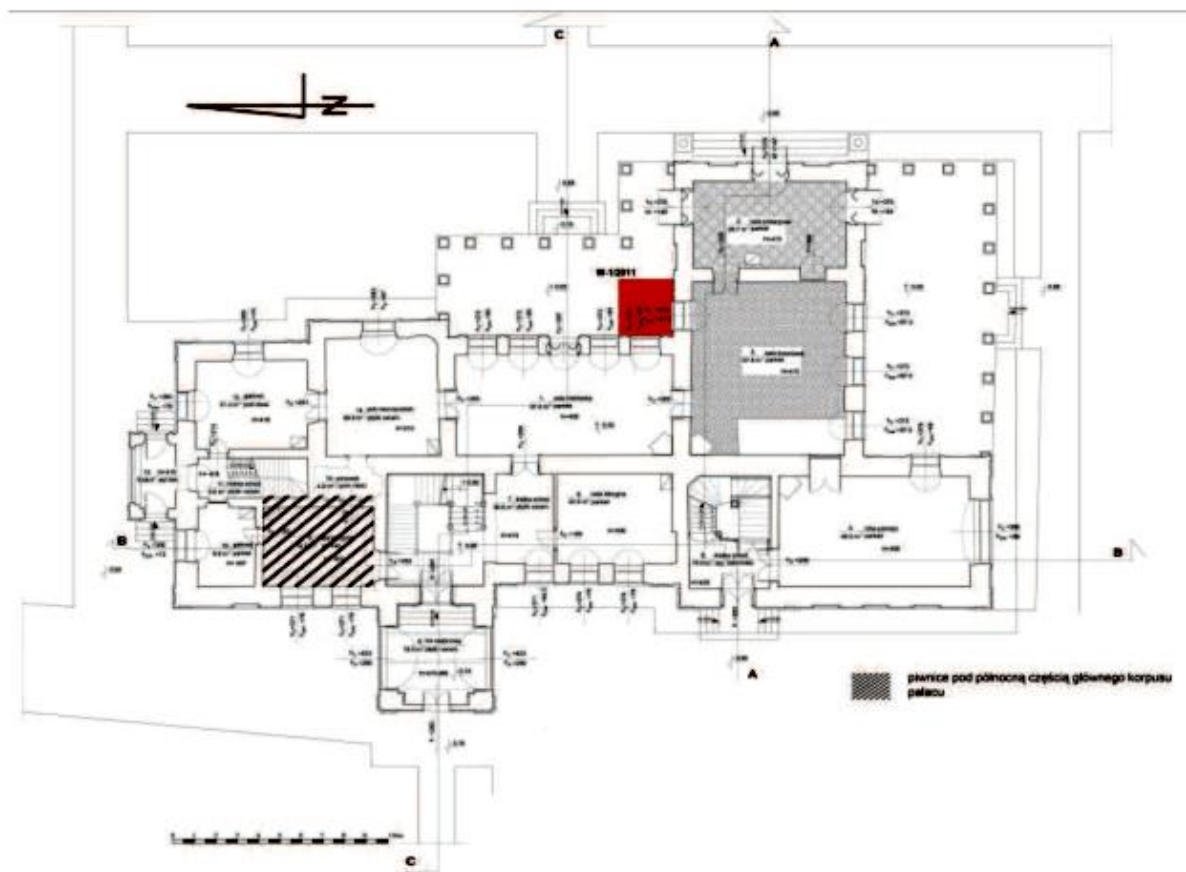

Рис. 7. С. Вишня (Бенькова Вишня), Львівська область, Самбірський район, палацово-парковий комплекс Фредрів. Зондувальні археологічні дослідження 2011 р. Локація розкопу 1/2011 і підвалів, виявлених у північній частині головного корпусу палацу. Основні матеріали: інвентаризація – історичні підлоги першого поверху, Івона Сига, Краківська політехніка, Інститут історії архітектури та консервації пам'яток, вересень 2009 р. Археологічний зміст: Чеслав Гадамек, вересень 2011 р.

Просторова структура палацово-паркового комплексу побудована за принципами гармонії між архітектурою та природою. Палац, розташований на підвищенні, є домінантним елементом у просторі. Навколишній парк створює природне обрамлення для будівлі, що підсилює її монументальність. Алейна мережа парку була спроектована так, щоб відкривати різні перспективи на палац, зосереджуючи увагу на його архітектурних деталях.

Водойми на території, створені у формі декоративних ставків, виконували як утилітарну, так і естетичну функцію. Їх розташування гармонійно інтегроване в загальну композицію парку, підкреслюючи плавність переходу між архітектурним ансамблем і природним середовищем.

Архітектура палацу відповідає стилю неоренесанс, який поєднує симетрію, чіткість форм і декоративність. Основні риси архітектурного образу такі:

- Фасад. Прикрашений пілястрами та карнизами, які підкреслюють стриману елегантність будівлі. Центральну частину фасаду виділено портиком із колонами.
- Декоративні елементи. Введення скульптурних і різьблених деталей у фасадне оздоблення. Двері та віконні рами були виконані з натурального дерева з елементами різьблення, які створили майстри львівської школи.
- Матеріали. Основний матеріал – цегла, покрита штукатуркою. Декоративні елементи виконані з каменю, що додає фасаду виразності.

Висновки

Палац Фредрів – Шептицьких – приклад зразкової аристократичної резиденції, яка поєднує функціональність, естетику та гармонію із природним ландшафтом. Його розпланування, просторову структуру та архітектурний образ було створено відповідно до європейських стандартів XIX ст., що надає йому унікальності й історичної цінності. Основні риси ансамблю збереглися дотепер, хоча багато елементів потребують комплексної реставрації та відновлення.

Бібліографія

- Kutiak A. B. (2012). Pałac Fredrów, “Spotkania z Zabytkami”, pp. 3–4.
- Zakrzewski B. (1990). Historia grobu Fredry, “Pamiętnik Literacki”. 81 p.
- Roman Aftanazy (1994). Województwo ruskie. Ziemia Przemyska i Sanocka Том 8 (Руське воєводство. Перемишльська та Сяноцька землі). 697 с.
- Бобко, М. В. (2023). Ревіталізація та пристосування до сучасних потреб палацу Фредрів – Шептицьких у с. Вишня Самбірського району Львівської області. 51 с.
- Бондаренко Андрій (2024). Бенькова Вишня (Вишня). Online доступно: <http://andy-babubudu.livejournal.com/>
- Влах, М., & Коропецька, Т. (2019). Історико-архітектурна спадщина Городоцького району як чинник розвитку туризму. Львівський інститут економіки і туризму, 105.
- Возняк Тарас (2024). Орлине гніздо роду Фредро – Шептицьких. Online доступно: https://ji-magazine.lviv.ua/2016/Voznyak_Orlyne_gnizdo_rodu_Fredro-Sheptyckych.htm
- Лабай, М. (2013). Художньо-образна мова садибної архітектури Львівщини другої половини XIX – першої третини XX ст. *Мистецтвознавчий автограф*, 6–8, 273–282.
- Мавдрик, А. Б. (2024). Ревіталізація палацу Фредрів – Шептицьких у с. Вишня Львівської області з оцінкою технічного стану (Doctoral dissertation, Львівський національний університет природокористування). 106 с.
- Маланюк, В. Я. (2007). Архітектурно-композиційні закономірності садибно-паркових утворень Київщини кінця XVIII – початку XX ст.
- Міжнародний проект ревіталізації палацу Фредрів – Шептицьких у Беньковій Вишні Online доступно: <https://www.ji-magazine.lviv.ua/wysznia/wysznia-proekt.htm>
- Михайлишин, О. Л. (2010). До питання про охорону пам’яток архітектури на Волині у 1920–30-х роках в контексті збереження національної ідентичності.
- Соснова, Н. С. (2005). Використання історичних садиб як об’єктів і засобів туризму. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*, Архітектура, 531, 130–136.
- Стоян О. В. (2008). Проблеми реставрації пам’яток архітектури в Україні. *Строительство, материаловедение, машиностроение*. С. 621–640.
- Тимофієнко В. І. (2003). Історія української архітектури. Київ: Техніка. 472 с.
- Хороша, О. І., & Смоляк, В. В. (2017). Історико-архітектурні особливості розвитку палаців стилю класицизм Східного Поділля кінця XVIII – початку XX століття. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*, № 878: 49–59.

Шевченко, Л. С. (2009). Ландшафтно-планувальна організація головної композиційної вісі садибно-паркових комплексів Полтавщини XVIII–XIX ст. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*, (2), 153–158.

References

- Kutiak A. B. (2012). Pałac Fredrów, “Spotkania z Zabytkami”, pp. 3–4.
- Zakrzewski B. (1990). Historia grobu Fredry, “Pamiętnik Literacki”. 81 p.
- Roman Aftanazy (1994). Województwo ruskie. Ziemia Przemyska i Sanocka Vol. 8. (Russian Voivodeship. Przemyśl and Sanocka lands). 697 c.
- Bobko, M. V. (2023). Revitalisation and adaptation to the modern needs of the Fredriv-Sheptytsky Palace in the village of Vyshnia, Sambir district, Lviv region. 51 c.
- Bondarenko Andrii (2024). Benkova Vyshnia. Online available: <http://andy-babubudu.livejournal.com/>.
- Vlach, M., & Koropetska, T. (2019). Historical and architectural heritage of Horodok district as a factor of tourism development. Lviv Institute of Economics and Tourism, 105 p.
- Vozniak Taras (2024). The eagle’s nest of the Fredro-Sheptytsky family. Online available: https://ji-magazine.lviv.ua/2016/Voznyak_Orlyne_gnizdo_rodu_Fredro-Sheptyckych.htm
- Labai, M. (2013). Artistic and figurative language of the manor architecture of Lviv region in the second half of the nineteenth and first third of the twentieth century.
- Mavdryk, A. B. (2024). Revitalisation of the Fredriv-Sheptytsky Palace in the village of Vyshnia, Lviv region, with an assessment of its technical condition (Doctoral dissertation, Lviv National University of Environmental Management). 106 p.
- Malaniuk, V. Ya. (2007). Architectural and compositional regularities of the estate and park formations of the Kyiv region in the late eighteenth and early twentieth centuries.
- International project of revitalisation of the Fredriv-Sheptytsky Palace in Benkova Vyshnia. Online available: <https://www.ji-magazine.lviv.ua/wysznia/wysznia-proekt.htm>.
- Mykhailyshyn, O. L. (2010). To the question of the protection of architectural monuments in Volyn in the 1920s and 30s in the context of preserving national identity.
- Sosnova, N. S. (2005). The use of historical estates as objects and means of tourism. *Bulletin of the Lviv Polytechnic National University: Architecture*, 531, 130–136.
- Stoyan O. V. (2008). Problems of restoration of architectural monuments in Ukraine. *Stroitelstvo, materialovedenie, mashinostroenie*, pp. 621–640.
- Timofiyenko V. I. (2003). History of Ukrainian architecture. K.: Technika. 472 p.
- Khorosha, O. I., & Smolyak, V. V. (2017). Historical and Architectural Features of the Development of Classicist Palaces of Eastern Podillia in the Late 18th and Early 20th Centuries. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University*, No. 878: 49–59.
- Shevchenko, L. S. (2009). Landscape-planning organisation of the main compositional axis of the manor and park complexes of Poltava region in the XVIII–XIX centuries. *Bulletin of the Kharkiv State Academy of Design and Arts*, (2), 153–158.